

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési ára : Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14 sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyilttér soronként 50 fillér.

A HÁBORU MEGKEZDÖDÖTT.

A németek a hadüzenetet átadták.

A trónörökös pár a fővárosban.

Francia aviátikusok merénylete.

Az udvarhelymegyei segítő akció.

— Az Udvarhelyi Híradó eredeti táviratai. —

Állami kistisztviselők családjainak segélyezése.

(Budapest, felad. aug. 2. este 9 ó.)

A Bud. Tud. jelenti:

A mozgósítás folytán katonai szolgálatra bevonult állami díjnokok és napibéres alkalmazottak összes járandóságai a fennálló szabályok értelmében a bevonulás napján azonnal megszüntetendők; amennyiben azonban a bevonulás folytán családjuk gyámolítás nélkül maradt a család az 1882 évi 11. t.-cz. alapján fog segélyezésben részesülni, amely segély az arra igényt tartó s a törvényben meghatározott családtagok után tartó családtagok után egyenként és naponként a katonai átvonulási illeték összegével számítandó. Ez az illeték 1914 évre 78 fillér; a vármegyékben a legkisebb 57 fillér, a legnagyobb 70 fillér. Hogy pedig az alkalmazottak családjainak segélyezése mielőbb megkezdhető legyen, elrendelte a kormány, hogy a szóban levő alkalmazottaknak gyámnélküli családját haladéktalanul írják össze, a segélyeket legsürgősebben állapítsák meg és utalványozzák ki.

A francziák általános mozgósítása.

(Budapest, aug. 3. Erk. reggel 5 ó.)

Franciaország elrendelte összes hadseregei mozgósítását.

Német-orsz háboru.

— A hadüzenetet átadták. —

Budapest, aug. 3. (Érk. d. e. 5 óra.)

A pétervári távirati iroda jelenti:

A német nagy követ tegnap este 8 órakor kormánya nevében átnyújtotta Oroszország hadügyminiszterének a hadüzenetet.

A trónörökös pár Budapestre érkezett.

A főváros örömmámorban.

Budapest, augusztus 3.
Feladatott reggel 1 ó. 30 p.)

A trónörökös pár érkezte alkalmából Budapest zászlódiszt öltött. A bevonulás után mindenütt nemzetiszínű lobogókat, továbbá szövetségeseink zászlói lobognak. A házak ablakain a szőnyegekkel virágokkal voltak feldíszítve, az üzletek kirakataiban az uralkodó, a trónörökös és szövetséges fejedelmek arcképei díszlettek.

A bevonulás utmentén sok tizezernyi lakosság foglalt állást már a kora délután órákban.

A pályaudvaron a fenségek fogadására megjelent Tisza István gróf miniszterelnök a kormány tagjaival, Bárczi István polgármester, számos állami főméltóság, több tábornok, a képviselőház elnöke, Boda Dezső főkapitány és az arisztokrácia, köztük Csekonics Endre a Vöröskereszt egyesület elnöke.

Pont 2 óra 5 perckor robogott be az

udvari külön vonat a pályaudvarra. A pályaudvaron egybegyűltek lelkes éljenzése közepette szállt ki a fenséges pár a szalonkocsiból. Tolnai államvasuti vezérigazgató jelentésének átvétele után Bárczi István Budapest polgármestere üdvözölte a trónörökös párt, mire Károly Ferencz trónörökös így válaszolt: — Öfelsége, kit nehéz uralkodói gondok visszatartanak, engem méltóztatott megbizni, hogy a mai komoly időkben a magyar székesfővárosba jöjjenek. Ezen szívem óhajának megfelelő megbizás a legmélyebb örömmel tölt el, emelkedett érzésekkel jöttem most Magyarországra, midőn a magyar nemzet élén az ország fővárosával, osztály, párt, felekezeti és nemzeti különbség nélkül, öröklött királyi hűségben és tettekben mutatkozó hazafiaságban egybeforrva lélekemelő látványt nyújt. Büszkeséggel és bizalommal tölt el, hogy a nemzet multja legnagyobb korszakához méltó elszánt-sággal és áldozatkészséggel és legteljesebb együttérzésben, a trónnal meg elébe a sors által rámért megpróbáltatásnak. Ezen érzelmeiktől áthatva szívem mélyéből mondom köszönetet polgármester urnak a lelkes fogadtatásért és kérem ötét, hogy köszönetemet Budapest lakosságának tudomására hozza.

Ezután cerclet tartott és megszólítással tüntette ki Tisza István gróf miniszterelnököt, Beöthy Pál képviselőházi elnököt, több tábornokot, az olasz és német főkonzult.

Tisza gróf bemutatta öfelségének Andrássy Gyula grófot, a ki több képviselő társaságában jelen volt a fogadtatásnál.

A pályaudvar előtt hullámozó sokaság leirhatatlan lelkes ovációval köszöntötte fenséges párt, ki a várakozó udvari hintóba szállott és a menet a Rákóczi-uton, Kossuth Lajos-utcán, Erzsébet-hidon, Dunaparton végig megindult a vár felé. A menetet egy szakasz dísz-

ruhás lovasrendőr nyitotta meg, azután Boda Dezső főkapitány hajtattott, majd a főhercegi pár kocsija következett. Amerre a főherceg és neje elhajtattott, a közönség szünni nem akaró dörgő éljenzéssel és kendőlobogtatással üdvözölte a főséges párt. A főherceg és neje szívélyesen köszönte a lelkes üdvözlést. A várban, szintén 100 ezerre menő közönség gyült egybe, hogy a főhercegi párt megérkezésekor üdvözölje, szintén lelkesedéssel éltette a megérkezett főséges párt.

Öfensége és a főséges asszony megjelentek a királyi palota erkélyén és szívesen köszönték meg a közönség meleg óvációit.

Nagy demonstráció a fővárosban.

— A nép a trónörökös előtt. —

Budapest, aug. 3. (Érk. reggel 5. ó.)

Az esti órákban óriási néptömeg tüntetett a Munkapárti kör előtt.

Éltette a királyt, a trónörökös párt és hazát.

A tömeg kívánságára gróf Tisza István miniszterelnöknek beszélnie kellett, aki gyújtó szavakkal cselekvésre hívta fel a nemzetet.

Ezután az óriási tömeg fáklyás lámpionos menetben és nemzeti zászlókkal a királyi vár elé vonult, ahol a várakozó szintén rengeteg tömeggel egyesülve és hazafias dalokat énekelve, impozáns óvációban részesítette a trónörökös párt, kit ez a spontán ünneplés láthatóan meghatott.

Legalább 30,000 főnyi tömeg a királyi vár belső udvarába vonult, ahol a legpéldásabb rendben helyet foglalva, elénekelte a Himnuszt, miközben a főhercegi pár megjelent az erkélyen. A közönség viharos éljenzéssel üdvözölte a főségeket, mire Dr. Walter Imre a Bethlen Gábor kör elnöke lelkes szavakkal ünneplte a trónörökösöt és nejét valamint a királyt és a hadsereget.

A trónörökös észrevehető megindultsággal köszönte meg az ünneplést a következő messze csengő szavakkal:

— Köszönöm szépen a szíves szavakat, köszönöm! . . .

A tömeg szünni nem akaró éljenzéssel fogadta a szavakat, majd a Szózat és Gotterhalte eléneklése után a legpéldásabb rendben széteszött.

Francia aljasság.

Budapest, aug. 1. Székelyudvarhelyre érkezett 10 ó. 25 p.

Berlin aug. 2. délután 3 óra 15 perc. kelettel jelentik.

Éppen most érkezett be egy katonai hír, amely szerint ma délelőtt francia aviatikusok Nürnbergben bombát dobtak le.

Mint hogy Németország és Franciaország között hadüzenet nem történt, a nemzetközi jogon sérelem esett.

A szerbiai harctérről.

(Budapest, aug. 3. Érk. d. e. 5 ó.)

A háboru színhelyéről az éj folyamán semmi jelentős hír nem érkezett.

A társadalom kötelességei.

— A támasz nélkül maradt családokért. —

Székelyudvarhely aug. 3.

Igazabb ügyért kardot ki nem huztak hűvelyéből, mint most a monarchia Szerbia ellenében. Ha a vérontásnak, a háborúnak csak halvány jogosultsága lehet a világon, akkor ez a háboru elkerülhetetlenül szükséges. Azonban ma a megállapításokon túl vagyunk. Ma előre szegezük a tekintetünket.

Előttünk a háboru, melybe lelkesedéssel mennek bele a Monarchia fiai. Mindenütt harci mámor. Mintha lidércnyomás alul szabadultunk volna fel. Ablakunk előtt vig nóta csendül, harci riadó zendül. Járnak a hosszú vonatok szakadatlanul és ontják be a népet. Dübörögve jönnek a remegő földön és ez ezer meg ezer ember nyüzsgése, mozgása valami nagyszerű, valami felséges érzést vált ki a szemlélőből. Tömérdek hangzavar, a tömegek morajlása, lócsapatok patkóinak kopogása, táborig szekerak zörgése viszhangzik mindenfelé. Rendben, csendben bonyolítódik le a nagyszerű leszámolás előjátéka, s hogy az érzékeny bucsu tiszta elmével történjék, tegnap délután 4 órakor az összes korcsmák bezárását is eszközölték. Józan mérlegeléssel, tiszta, világos fejjel mennek a mi drága, szeretett véreink a csataterre, dalolva rohaannak, ha kell, ágyutüzbe, szuronyerdőbe.

Diadalról diadalra fog lengeni a zászlónk s a mig ott küzdenek majd az igazságért, addig az itthonmaradó társadalom is kivenni kívánja részét a honért hozandó áldozatokból. Ezért Ugron János főispán tegnap délutánra a város értelmiségét értekezletre hívta össze, hogy a hadba ment fiak támasz nélkül családjának segélyezését beindítsák. Ünnepi közönség töltötte meg a megyeház dísztermét, mely előtt a főispán szíves szavakkal ismertette a társadalomra váró kötelességeket.

— Büszkeséggel tölt — úgy mond — el a látvány, amit most szemlélünk, e város aprajagjának a tespedésből való ébredése. Ám e lelkesült perczeiben ne feledkezzünk meg kötelességünkről! Ne feledkezzünk meg arról, hogy itthon is vannak kötelességeink, hogy ezrével vizsgáljuk a harctérre testvéreinket, akiknek hozzátartozóiról nekünk kell gondoskodnunk. Gondoskodnunk kell azért, hogy senki az okból ne szenvedjen, mert kenyéradója a hazáért harcol, hogy soha senki másképp ne gondoljon a Hazára, mint áldólag s utolsó falat kenyérünket is megosztjuk azokkal, kiktől a honvédelem elvette azt.

Indítványára az értekezlet kimondotta, hogy első sorban is szükséges a segélyző-bizottság megalakítása, melyet Sebesi János alispán indítványára alapján nyomban meg is választottak, s tovább menve a főispán indítványára a Vörös-Kereszt egyesület helyi fiókjának megalakítása végett is delegáltak egy bizottságot azzal, hogy az önkéntes betegápolási tanfolyamot azonnal életbeléptesse, mely után az értekezlet emelkedett hangulatban széteszött.

A megválasztott bizottságok összehívása felől az elnökségek gondoskodnak, melyre azok nyomban akcióba lépnek.

És amig ilyenkor a szükséges anyagi áldozat meghozva lesz, szükséges, hogy ne üljön szívünkre a gond, ne marja lelkünket a félelem, mert bizonyos gyönyörűség is jár azoknak, akik vérükkel védik a hazát, de siessünk áldozni tehetségünk szerint a harcosok családjainak. Minden adományt készséggel fogadunk, nyugtázunk és

rendeltetési helyére juttatjuk.

Az adomány nem lehet oly kicsiny, hogy nagy ne legyen az adakozó szíve szerint. Isten szeme rajtunk . . .

Kivételes intézkedések.

A belügyminiszter a kereskedelemügyi és pénzügyminiszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki a közigazgatási hatóság ellenőrzése alatt nem álló kereskedelmi társaságok, vagy külön törvények alapján létesülő pénztárak rendőrhatalóságok ellenőrzésének szabályozásáról. A rendelet 8 pontból áll és azonnal hatályba lép.

A belügyminiszter rendelete a rendőrhatalóság ellenőrzését az elől említett intézményekkel szemben csak azokra terjeszti ki, a melyeknél nem alaptalan a gyanu, hogy működésük törvénybe, rendeletbe, vagy alapszabályokba ütközik, vagy államellenes irányzatot vesz. A rendőrhatalóság köteles ezeknek az intézményeknek működését állandóan figyelemmel kísérni és ellenőrizni. Joga van a könyveket, leveléseket az üzletvitelre vonatkozó feljegyzéseket, mindennemű jegyzőkönyveket megnézni és ha büntetendő cselekményt észlelnek, köteles az intézmények feloszlataira iránt az illetékes törvényszékhez megkeresést intézni. A rendőrhatalóság jogosítva van az ellenőrzés alá vett intézmények közgyűlésein, igazgatósági ülésein résztvenni, azokat szükség esetén betilthatja és feloszlathatja. Ezek az intézmények kötelesek igazgatósági és választmányi ülésüket 24 órával előbb bejelenteni a rendőrhatalóságnak.

Egy másik rendelet, amelyet a miniszterium bocsájtott ki, elrendeli, hogy Baranya-, Bácsbodrog-, Torontál-, Temes-, Krassószörény-, Hunyad-, Szeben-, Fogaras-, Brassó-, Háromszék-, Nagy-Küküllő-, Alsó-Fehér-, Kis-Küküllő-, Udvarhely-, Csik-, Maros-Torda-, Tordaaranyos-, Kolozs-, Szőlők-Doboka-, Beszterczenaszód-, Szilágyvármegyékben, Pécs, Zombor, Baja, Szabadka, Ujvidék, Pancsova, Temesvár, Versecz-, Kolozsvár-, Marosvásárhely területén, továbbá Fiume és Horvát-Szlavonország területén működő kereskedelmi társaságokat külön törvény alapján létesült társulatokat haladéktalanul rendőrhatalósági ellenőrzés alá vonja. Minden olyan esetben, amikor az a gyanu merül föl, hogy működésük törvénybe, rendeletbe vagy alapszabályokba ütközik vagy államellenes irányzatot vesz.

Az oláhfalusi merénylet.

Tegnap a déli órákban ideges nyugtalanságot keltett a városban az a hír, melynek egy emberélet is áldozatul esett.

Szentegyházásfalvi bevonuló legények bepálinkázva a város felé tartottak. Homoródfürdőnél állomásozó csendőr a duhaj legényeket csendre intette, mire a három legény megtámadta. Az egyik hátulról reá ugrott s fegyverét mielőtt használhatta volna, elvette. Így fegyverrel felszerelve tartottak a város felé, amikor a Czekend oldalán szemben találták magukat a kifelé menő járőrrel.

A csendőrök felszólították a legényt, kinél a fegyver volt, hogy azt adja át, mire a szerencsétlen, felelet helyett, ráfogta azt a csendőrré. A járőr vezetője, miután életét veszélyeztetve látta, kellő gyorsasággal válláról lekapta fegyverét, s mielőtt Péter Áron lőhetett volna, egy jól irányzott lövéssel leterítette. Nyomban meghalt. A sajnálatos incidens nyomán intézkedés történt, hogy a korcsmák mindenfelé azonnal bezárassanak.